

EDINGST

206 Adelaide St. W.
Toronto 1, Ont.

Entered as second class matter at
the Post Office Dept. Ottawa.

Edinost

Boj proti fašizmu; je boj
vsakega poštenega redolju-
ba; vsakega delavca in de-
lavke — pač vsakega brez
izjeme na politično, narodno
ali pa versko pripadnost!

CENA NAROČNINI:

Za Kanado in USA.
Za eno leto \$3.00
Za pol leta 1.75

NEODVISNO GLASILO KANADSKIH SLOVENCEV

Vol. 2. No. 62

Price 5c.

TORONTO, ONTARIO

FRIDAY, MAY 26 1944

Price 5c.

Let. 2. št. 62

NARODNE VOLITVE V SLOVENIJI

NAD 90 ODPSTOKOV NARODA GLASOVALO V OSVOBOJENI SLOVENIJI ZA NARODNO-OSVOBODILNE ODBORE

Pred nedavnim so se zopet vršile narodne volitve v osvobojenih krajih Slovenije na podlagi volilnih predpisov enakih za vse osvobojeno ozemlje Jugoslavije, namreč direktnih in tajnih volitev vseh državljanov brez izjeme spola, ki so dovršili 18 let starosti naprej. Volilni zakon poleg tega daje pravico volilcem in raznim organizacijam sodelujočih v osvobodilni borbi, da nominirajo svoje kandidate v vseh volilnih okrožjih za občinske, mestne in deželne Osvobodilne Odbore.

Narodna vlada v Sloveniji ima svoje lokalne Narodno Osvobodilne odbore po vseh mestih in vaseh, poleg tega Narodni Svet, občinskih, mestnih in okrajnih predstavništev mestnih in okrajnih Narodno-osvobodilnih odborov, medtem, ko se bodo vršile občinske volitve v nekaj naslednjih dni.

Volitev se je udeležilo od 90 do 95 odstotkov prebivalstva v osvobojenih krajih Slovenije, ter v prisotnosti predstavništva "Velikih Treh", Sovjetske Unije, Vel. Britanije in Združenih držav, katera so na dan volitev posetila nekoliko volilnih okrožij in se na licu mesta prepričala o enotnosti slovenskega naroda v njegovi neprimerni borbi zoper fašistične vpadnike in edinstvo pod vodstvom Narodne Osvobodilne Fronte, zaeno pa, da so se volitve vršile popolnoma po predpisu demokratskih načel.

Kjerkoli je bilo mogoče volitev so se udeležili tudi vojaki Narodno-osvobodilne vojske in mnogi dobili celo dopust, da so se lahko vdeležili volitev za narodna predstavništva.

Torej, ali ni nekaj čudnega z onimi ljudmi, ki vedno in ob vsaki priložnosti se sklicujo na demokratske svobodščine, katere da ne vladajo pod vodstvom Narodne Osvobodilne Fronte, nego nekaj devetega, ko vemo, da pod bivšimi režimi v Jugoslaviji, vojaki in ženske, niso imeli volilnih pravic? Zdaj

pa pričamo, da je vodstvo Narodne Osvobodilne Fronte, dalo enako volilno pravico ženskam in tudi vojakom, kakor jo imajo vsi drugi državljani. Že to dejstvo pričuje popolen prepoved državljanov in demokratičnih pravic ljudstva v splošnem kljub temu, da je domovina razen osvobojenega ozemlja in ozkega spoja s zunanjim svetom čez Jadransko morje, okupirana in obkrožena po sovražniku.

HEROJ SOVJETSKE UNIJE

Moskva — Major Aleksander Pokryshkin, rojen v Sibiriji, je eden od prvih herojev Sovjetske Unije, namreč njemu se prištevava da je izstrelil 53 nacističnih letal. Za vsako izstreljeno nacistično letalo, na njegovem najnovejšem letalu "Yak" je naslikana petokrakna zvezda in ko se zapodi za nacističnimi letali z tako izrisanim letalom, se navadno celo krdelo nacističnih letal spravi proti njega.

Njegova posebna izurjenost mu daje prednost v naglem in bliskovitem manevriranju z letalom, da zasadi sovražnika na kratko razdaljo bodisi pred seboj ali pa nad njim. Star je 31 let in je bil poklican v Moskvo, da sprejme mesto za instruktorja, kar pa je odklonil rekoč, da bo po vojni dovolj časa za pouk, sedaj se pa mora vsak boriti proti sovražniku dokler ne bo popolnoma vničen.

Premier MacKenzie King se povrnil

Otawa — Zadnjega tedna se je povrnil premier MacKenzie King iz Vel. Britanije, kjer se je vdeležil konference premierjev Dominionov. V počast njegovi vrnitvi je bila prirejena svečana dobrodošlica z strani državnih predstavnikov in drugih uradnih krogov.

Državna zbornica je onoglasno pozdravila premierja ter mu izrazila zahvalo na njegovem stališču na konferenčnem zborovanju premierjev Dominionov. Medtem premier King, se je zelo pohvalno izrazil o prijaznosti naroda Vel. Britanije in državnih krogov napram narodu Kanade in njemu osebno. Nobenega dvoma pa ni je dejal Mr. King, da je prijazen odnos naklonjen vsled dejstva, da Kanada igra zelo važno vlogo v tekoči vojni.

Premier King je medtem zagotovil poslansko zbornico, da je konferenca premierjev Dominionov dosegla dober sporazum in storila velik korak k splošnim nalogam v tekoči dobi. Dejal je, "nahajamo se pred odločnimi nalogami, toda zavezniške sile so pripravne." Posvetovanje ki se je vršilo nekaj dni, se je vršilo ne samo o povojnih problemi, marveč tudi o važnih nalogah na naslednje se na povojno vzajemnost in sodelovanje Zedinjenih narodov.

Pregled bojovnih črt proti fašizmu

ZATIŠJE NA VZHODNI BOJNI ČRTI PRED NEVIHTO. AKTIVNOST ZAVEZNIŠKE OFENZIVE V ITALIJI

V zadnjem tednu nastalo je zatišje na vzhodni bojni črti, kot znak pred močno nevihto, katera bo podrla nacistične stebre do temelja tako z vzhodne kakor tudi zapadne strani Evrope.

Na sovjetsko-nemški bojni črti, ni bilo večjih kopnenih aktivnosti, razen tu in tam lokalnega pomena, se glasi poročilo. Vsekakor nadaljuje se večja zračna aktivnost in sovjetski letalci zadajajo precej občutne udarce nacističnim silam.

Iz zavezniških krogov se napoveduje poletno ofenzivo Rdeče Armade. Tudi nacistični krogi trdijo, da so v teku ogromne koncentracije rezerv Rdeče Armade in da presledek po eno-letni ofenzivi pomeni le bližajočo splošno ofenzivo.

Dokler vlada na vzhodni bojni črti primeroma zatišje, zavezniška ofenziva v Italiji stopnjema potiska sovražne sile iz njihovih položajev. Poročilo iz glavnega stana zavezniške armade daje večjo pozornost kanadskim oddelkom, kateri so se po-

kazali v teku ofenzive s izredno hrabrostjo v borbi proti sovražniku.

Zavezniški oddelki potem ko so zavzeli Cassino, prodirajo v dve smeri in sicer na eni strani ob Sisto reki in na drugi pa železniški progji proti Rimu. Razdalja med obema armadama je po zadržilo poročila okrog 50 milj, razdeljo pa tvori hribovito področje. Spoj ene in druge armade na tem kraju bojne črte bi nedvomno imel velik strateški značaj od mesta Tarracine do Cisterne. To važnost je vojni komentator imenoval na kratko — novom stopnjom zavezniških vojnih operacij v Italiji, kar pomeni, da je vsekakor čimprej namen zavezniškega poveljstva spojiti obe armadi in z tem seveda izenačiti bojni črto.

Nadaljna poročila trdijo, da je sovražnikov odpor na celih bojni črti precej močan in da prihajajo nova pojačanja nacističnih sil.

Zavezniški letalci so zopet izvršili nekoliko kratki polet z tisoči toni bombi, ki

so jih vrgli v nacistična industrijska področja v Nemčiji, severni Italiji, Rumuniji in Bolgariji. V enem samem poletu je sodelovalo nad dva tisoč ameriških bombnikov in obrambnih letal, ki so pa skupno vrgli preko 6.500 ton bombnega eksploziva ob francoskem obrežju, ter drugih krajih takozvane "evropske trdnjave."

Medtem posamezni krogi napovedujejo približajočo vojno operacijo na vseh krajih in vključujoč v zapadni Evropi, čez angleški kanal. Napram izjavam zavezniških poveljnikov, so dana že navodila civilnemu prebivalstvu, da počaka trenutka za za odpor proti sovražniku, vred z mogočnimi silami zavezniške armade, katera bo udarila s zapada in Rdeča Armada s vzhoda proti nemškemu fašizmu. Nič bolj imenitnega bi seveda ne bilo, kakor tudi nič več večjega za ljudstvo zaslužene Evrope, kakor pa rešitev nazi-fašističnega jarma.

Upajmo da se res kmalu uresniči!



Mehanizirani oddelki Ameriške vojske v Italiji.

Tedenski Razglednik

PURIČEVA BEGUNSKA VLADA SE RAZPADLA. IZDAJALEC MIHAJLOVIČ ODSTRANJEN

Napram vesti iz Londona, zadnji teden in predno je uradno naznanjena razpuščitev že do skrajnosti osmešena Puričeva begunska vlada, kralj Peter se je odrekel Draže Mihajloviča kot vojnega ministra in medtem poveril mandat dr. Ivanu Šubašiču da sestavi neko "vlado" v inozemstvu v kateri naj bi bil vključen seveda tudi maršal Tito.

Ali pride do takega sporazuma in posreči li se dr. Šubašiču sestaviti zopet neko ovirno vrzel pod imenom "vlade", je vsekakor vprašanje?

Zunajni krogi in posebno oni, ki so za povrnitev mornarha v Jugoslavijo, so polagali temu koraku precej upanja in naglašali da morda pride do sporazuma sedaj, ko je razpuščena Puričeva begunska vlada in odstranjen izdajalec Mihajlovič. Znano je tudi, da bila dana punuda generalu Dusanu Simoviču, da vstopi v tako vlado, kateri se je pred nedavnim izrekel za maršala Tita. Ali sprejme ponudo tako on, kakor tudi bivši ambasador Cankar in še nekateri drugi člani bivših režimov, zaenkrat ni izjavlje-

no tako z njihove strani, kakor tudi ne drugih oficijelnih krogov.

Celotna zadeva se vrti okrog mladega mornarha in pa sporazuma med vladom maršala Tita, predno bi zavezniški priznali njegovo vlado v Jugoslaviji. Posamezni krogi so mnenja da je izključen tak sporazum že vsled dejstva, da je to zadeva naroda v Jugoslaviji, kateri se je kot znano odločno izrekel proti povrnitvi bivših članov kraljevske vlade, kateri so na sramoten način zbežali na varno in prepustili narod v najbolj usodnem trenutku golih in oropanih rok na milost in nemilost fašističnim vpadnikom. Svoje mnenje polagajo na očitnost da je ravno vlada maršala Tita, ne samo združila različne narodne, politične in verske skupine, marveč organizirala ljudstvo v borbi proti zunajnega sovražnika nemškega fašizma in na znotraj proti narodnih izdajalcev v osonih kvizlingov, Rupnika, Nediča, Pavelića in Draže Mihajloviča. Poleg tega pa tudi zunajno javno mnenje je na strani Narodnega Osvobodilnega

Naprimer, prednedavnim Senat države Washington, je na svojem zasedanju sprejel resolucijo, katera vsebuje zahtevo da se prizna vlado maršala Tita, kot edino zakonito vlado Jugoslavije. Resolucija je naslovljena ameriški vladi.

Zatem "Toronto Star" v svojem uvodniku z dne 22. maja med drugim pravi: "Vprašanje vlade v Jugoslaviji, je vprašanje naroda Jugoslavije." In v daljšem razlagu o edinstvi ljudstva v Jugoslaviji okrog vlade maršala Tita, ter zaeno ogromno važnost njegove armade, katera šteje nad 300 tisoč obojenih vojakov.

Demokratska javnost je vznemirjena vsled novih potiskov sestavi znova neko vrzel v zamejstvu, mesto pa odstraniti vse kar ovira uspešnemu nadaljevanju protifašistične borbe v Jugoslaviji. Narod v Jugoslaviji se je jasno izrekel že v nekoliko izjavah proti mornarhi in njenega oblika vladavine. Vse kar zahteva je, svobodna, demokratska in federativna Jugoslavija, na podlagi bratske enakopravnosti in pa na čelu vlada, katera je dejansko izvoljena

MLADINSKI KONGRES V JUGOSLAVIJI

Kongresu je prisostovalo nad 800 delegatov iz raznih krajev Jugoslavije. Piše: John Talbot

Nekje v Jugoslaviji — V pričetku maja meseca se je vršil veliki kongres jugoslovanske Mladine, katera se je zbrala iz vseh krajev Jugoslavije in celo iz okupiranega ozemlja. Mnogi delegati so peš potili 25 dni predno so dospeli na določeno mesto v neko razzdano in zapuščeno vas na visokih planinah, kjer se je vršilo kongresno zborovanje nekoliko dni, kateremu je prisostovalo nad 800 delegatov.

Omenjeni dopisnik pravi naslednje o Kongresu: "Kongresu je prisostovalo nad 800 delegatov, večina fanti in dekleta od 15 do 25 let, toda mnogi so prepotovali neizmerno težka pota preko strmih planot in višin in predno se bodo zopet povrnil na svoje položaje bo vzele skoraj 25 dni. Kajti pot po katerem so bodo morali podati, je nevarna in ni izključeno da ne pridejo v spopad z nemškimi in kvizlingškimi skupinami.

Medtem mnogi delegati so položili svoje življenje prizadevajoč si prebiti pot skozi sovražno črto in se vdeležiti kongresa. Toda videč na zborovanju mladino iz vseh krajev Jugoslavije, se lahko reče, da je to neustrašena mladina in za katero niti ena stvar ni prevelika ali pa prevarna.

Prva priložnost po 15 mesecih

Mladina je izkoristila prvo priložnost po 15 mesecih, da se sastane z svojimi brati in sestrami iz raznih krajev in da na zborovanju na podlagi ogromnih izkušenj položijo nadaljni načrt za svoje delo. Po obširni raspravi

sprejeti ste dve resoluciji:

1 — Podkrepitev tesnejših vezi mladinskih organizacij in pospešitev delovanja za bojno črto, kakor tudi zaledju.

2 — Storit kar največ mogoče za osvobodjenje domovine in organiziranja Federativne Jugoslavije.

Pri zaključku zborovanja, kongres je nagovoril maršal Tito z prepričanjem v bodoča pokolenja Jugoslavije. Ponosen z Mladino, maršal Tito, je izrazil popolno zaupanje junaški vdanosti Mladine v osvobodilni borbi. Vaše kolektivne izkušnje bodo dale novo podkrepitev večjim in še težjim borbam v prihodnji bitki v kateri bo sovražnik popolnoma vničen, je zaključil svoj nagovor maršal Tito.

Po zaključku Kongresa se je nadaljevala prosta zabava, ples in pa petje mnogih bojnih pesmi. Dvorana v kateri se je vršil Kongres, je bombardirano poslopje, a vendar odgovarjajoče za zborovanje. Oder je bil prekrit s zastavo Osvobodilne vojske, slikami maršala Tita, Stalina, Roosevelta in Churchill.

PORAZ NACISTIČNIH SIL V BOSNI

Narodna Osvobodilna Armada zaplenila večjo količino vojne opreme in orožja. Sovražnik utrpel nad 3,000 mrtvih in ranjenih vojakov.

Londo, 23. maja — Poročilo iz glavnega stana maršala Tita, trdi, da so partizanski oddelki v tretjič zavzeli Trebnje v Sloveniji, važni železniški spoj na Ljubljano-Zagreb železniški progji in pri tem pobili nad 150 sovražnih vojakov in častnikov.

V daljšem isto poročilo pove, da so nacistične sile doživele popoln poraz v Bosni in da so znašale njihove izgube zadnja dva meseca nad 3,000 mrtvih in ranjenih vojakov.

Nemška ofenziva v Liki, je zaustavljena kljub nacističnemu prizadevanju, da zavzamejo važne strateške

točke ob železniški progji. Vsled močnih napadov partizanskih oddelkov, so Nemci morali opustiti promet na železniški progji ki vežeta Avstrijo in Italijo. To ste pa skoraj življenjska pota za nacistične sile za dobavo orožja in vojnih zalog.

V Bosni so partizanski oddelki na precejšnji razdalji razstrelili železniško progjo in pri tem zaplenili večjo količino vojne opreme in orožja.

Večje izgube sovražnik je utrpil ob železniški progji Zagreb-Beograd blizu Velike Gorice. Nekoliko tovornih vlakov je bilo iztirjeno na železniški progji Trst in Pola, ob Jadranskem obrežju.

Nadalje poročilo vsebuje obtožbo proti vstašem in Mihajlovičevim četnikom, kateri sodelujejo s sovražnimi silami in pri odstopanju požigajo in vničujejo kmetska poslopja in so požgali cele vasi preko katerih so odstopali.

V Sandžaku in Hercegovini se nadaljuje vroča bitka med 25 divizijo Osvobodilne vojske in pa pet tisoč Nemcev, vstašem in Mihajlovičevim četnikom. Sovražnik je utrpel večje izgube v teh bitkah zaključuje poročilo.

Nesreča v Hamiltonu

Hamilton, 25. maja — Tukaj je prišlo do težke nesreče, katera je zahtevala sedem mrtvih in 40 ranjenih, ko je nastal požar v Moose Temple dvorani.

Dvorana se je nahajala na drugem nadstropju kar je seveda pomagalo k večji nesreči vsled težkoč za izhod. Ta nesrečni slučaj se dogodil v tork zvečer, ko se je vršila plesna zabava v dvorani. Nekateri so skakali skozi okna iz drugega nadstropja in drugi zopet na drugi način, ko je nenadoma nastal požar in v nekaj času plamen objel celo poslopje.

"EDINOST"

Published weekly at
206 Adelaide St. W., Toronto, Ontario,
by Edinost Publishing proprietor
in Slovenian Language

Registered in the Registry Office for the City of Toronto
on the 25th day of June, 1942, as No. 47939 C. F.

EDINOST

Izhaja vsak petek v slovenskem jeziku. Naslov lista:
206 Adelaide St. W. Toronto, Ontario.

Dopisi brez podpisa se ne vpoštevaajo. Rokopis nenarodnih
člankov in dopisov se ne vrača.

Konferenca 3 in 4 junija

Na drugem mestu v tem itisu lista smo priobčili poročilo začasnega odbora kanadskih Slovencev, Hrvatov, Srbov in Macedoncev. Poročilo samo ob sebi izraža pomembnost plemenitega dela že v pričetku za pomoč našim trpečim bratom in sestram v stari domovini, kakor tudi veliko požrtvovalnost posameznikov, kateri prispevajo po petdeset, sto, devsto in tudi tristo dolarjev v sklad za nakupitev raznih potrebščin.

Napram izjavi začasnega odbora se je dosedaj že priglasilo nad 50 delegatov od raznih društev in organizacij, kateri bodo prisostvovali konferenci dne 3 in 4 junija v Torontu. Konferenci bodo prisostvovali zastopniki Združenega Odbora Južno-Slovenskih Amerikancev, zastopnik Slovenskega Amerikanskega Narodnega Sveta, ter mnogi drugi predstavniki raznih slovanskih organizacij in društev v Kanadi.

Že iz tega ugotoviti je, da bo konferenca res občnarodna in da bo dejansko predstavljala ogromno večino tukajšnjih priseljencev, Slovencev, Hrvatov, Srbov in Macedoncev. Vsled tega je še posebej važno, da vsako društvo in pa organizacija pošlje svojega delegata ne glede stroške, ki so res z tem neizogibni.

Glavna svrha konferencie je razvidna iz izjave začasnega odbora. Poleg vstanovitve stalnega odbora za nadaljevanje plemenitega dela za pomoč narodu v starem kraju, konferenca bo najmočnejši utež, da postavi odločno vprašanje za priznanje Narodne vlade maršala Tita, kot edino zakonite vlade Jugoslavije, kakor tudi da se zbrano pomoč čimprej mogoče odpošlje v stari kraj.

Torej naj ne bo ne društva in ne organizacije, da bi ne bila zastopana na konferenci. Manifestirajmo ob tej priložnosti našo narodno in bratsko zavest po načelih tekoče dobe in svobodoljubnih ljudstev celega sveta.

Izpustitev fašističnih kolovodij

V zadnjih nekoliko dni kakor je bilo prej poročano, je izpuščena iz koncentracije skupina znanih fašistov, kateri so se nahajali v internaciji od začetka vojne pod obtožbo, kot "nevarni fašistični agenti."

To je izzvalo protest z strani unijskih pokretov in tudi dokaj vročo debato v poslanski zbornici z strani narodnih poslancev.

Napram dšedajmim poročilom znano je, da se v internaciji nahaja okrog 300 sumljivih oseb, ne vključujoč Japonce. Od teh je 160 da so kanadski državljani po rojstvu ali pa naturalizirani, med temi 141 nemškega porekla od katerih je 120 bodisi rojenih tukaj ali pa naturalizirani državljani. Poleg tega interniranih je 6 Italijanov, 4 od teh so državljani in pa 31 članov fašistične Arcandove stranke, vključujoč Andrien Arcanda samega.

Napram temu je ugotoviti da se je število interniranih fašističnih agentov znižalo od pričetka vojne ne manj kakor za 75 odstotkov.

Med osvobojenimi se nahaja Josip Farr, bivši vodja Arcandove fašistične stranke za provincijo Ontario, John Lorimer, finančnik fašističnega pokreta v Kanadi, ter Alois Schneider znani nazistični propagator v provinciji Saskatchewan in še nekateri drugi nižjega razreda.

Dorise Nielson in Fred Rose, progresivna poslanca v poslanski zbornici, sta z pomočjo še nekaterih drugih konservativnih poslancev naslovila ostro kritiko proti take politike ministra notranjih zadev. Justični minister je opravičeval to zadevo rekoč, da je to storjeno potem, ko se je dognalo da taki nepredstavljajo več nevarnosti v državi.

Prav dobro bi bilo da justični minister in minister za notrajne zadeve, se bolj trezno poglobita v nevarne izpade in dejanja v Quebec provinciji. In ni izključeno da bosta dobila dovolj podlage, da se perpričata o nepravilnem koraku o izpustitvi fašističnih agentov, dokler je krvava bitka v ospredju proti fašizmu v splošnem.

Naj nas vežejo narodni interesi

Posamezniki so izlili svojo zopernost in jezo zoper Slovensko Ameriški Narodni Svet (SANS) vsled tega, da je v javnosti publicirana izjava slovenskega izrodnika Rupnika v Ljubljanskem "Jutru", časopisu pod nadzorstvom nemških gestapovcev, ob priložnosti vstoličenja istega "poglavjarjem" ljubljanske pokrajine.

Ti posamezniki očitajo zdaj SANSu in njegovemu tajniku Mirku G. Kuhel, češ, da se ni držal določenih smernic Kongresa, ter da je z svojim delom postal vse nekaj drugega, kakor se je pa pričakovalo od njega.

Če so kdaj koli bili bolj revni in nedosledni očitki posameznikov po vzorcu p. Amrožiča, Zalarja in še nekaterih drugih, tedaj so njihovi očitki in zopernost proti SANSu.

Vprašanje je, kako da nista naslovila pred celim svetom obtožbo proti Ljubljanskemu "Jutru", proti izrodka Rupnika, kateri z pomočjo nemških gestapovcev terorizira ljudstvo v Ljubljani, pobija nedolžne vaščane in meščane vsled tega, ker nočejo klicati "hel Hitler" in vsled tega, ker trdijo, da je slovenski narod — narod — in ne primeček in pa polje za eksperiment "novega reda"?

Da, na to vprašanje sta zamolčala, skušati pa najti mesta za ovire in pa sovraštvo v ustanovi, katera brani čast in narodne interese Slovenskega naroda. Radi narodnih interesov bi bilo le pravično in pošteno z njihove strani, podpirati tako ustanovo in ji dajati moralno in besedno podporo v duhu slove in enotnega sodelovanja Ameriških Slovencev.

Slovesna izročitev diplom, mladim
častnikom NOV in POJ

Dne 21 oktobra 1943 se je vršila svečanost razdelitve diplom mladim častnikom Narodno-osvobodilne vojske in Partizanskih oddelkov Jugoslavije, ki so končali enomesečni tečaj naše častniške šole, da bi bolje pripravili za odgovornosti polne naloge, ki stoje pred Osvobodilno vojsko.

Ob osmih zvečer je prišel tovariš Tito v čisto in razsvetljeno dvorano, spremljan od članov Vrhovnega štaba. Po dvoranu se je razleglo povelje: "Batalijon mirno!" "Pozdrav na desno!" "Pozdrav na levo!" Častniki in vojniki so stali mirno. Na galeriji so vsi stali povabljeni, delegati zaveznikov in predstavniki raznih Narodno-osvobodilnih organizacij, da pozdravijo Vrhovnega komandanta.

Komandant častniške šole, polkovnik tovariš Branko Poljanec, je prišel k Vrhovnemu komandantu in poročal: "Tovariš Tito je sprejel poročilo, šel na oder in pozdravil prisotne s: "Smrt fašizmu!" Dvorana je odgovorila s: "Svoboda narodu!" Nastala je tišina v kateri se je čulo polglasno povelje: "Batalijon na mestu voljno!"

Pred stotinami prisotnih, pred svojimi generali, častniki in vojniki, pred množico mladih, vdanih moči, pred delegati zaveznikov, misij in predstavniki protifašističnih organizacij, je imel Vrhovni komandant Tito govor, namenjen tovarišem, ki so dovršili tečaj oficirske šole.

Govor tovariša Tita
Tovariši vodje in poveljniki!

Čutim veliko zadovoljstvo in ponos, da morem danes in na tem mestu pozdraviti častnike absolutne naše vojne šole — in sicer častnike, ki so že šli skozi velike in težke bitke, ki so na bojnem polju pridobili dragoceno izkušnje in si tu v vojni šoli dobili prvo potrebno teoretično znanje, kako bi izkušnje in znanje mogli še bolj uporabiti za dobrobit našega naroda, v borbi za končno osvobodjenje vseh narodov Jugoslavije.

Kakor se je naša Narodno-osvobodilna vojska porajala iz malih, neznanih partizanskih oddelkov in čet, tako se je rodila tudi

naša vojna šola, skozi katero gredo in bodo šli najboljši sinovi našega naroda, ki so si s svojo krvjo in s svojo borbo pridobili pravico za to.

To je bil en tečaj — začetek. In vaša dosedajna borba in ta tečaj in ponovna borba in ponovna šola, vse to se pri nas zliiva v jedno, vse to je ena šola, iz katere bodo izrastli novi voditelji prave narodne vojske — narodni oficirji.

Zmaga bo zares naša

Imamo pred seboj še težke naloge. Sovražnik je še močan. Fašistična zver, čeprav v agoniji, nam bo še prizadejala muke in groze. Ravnotako bodo saliteti in notrajni sovražniki našega naroda obremen s fašistično zverjo znova poizkušali preprečiti izpolnitev naših največjih idealov, ki so se rodili v tej težki in krvavi borbi. Ali to, da slavimo današnji večer, kot zaključek prve šolske dobe, to, da naša vojska — skozi težke in krvave borbe — ni bila nikoli premagana, kaj šele uničena, — daje nam dovolj jasno perspektivo: "Zmaga bo zares naša!"

Pri nas doma in v mednarodni areni je situacija taka, da se moramo pripraviti za še odločnejšo in srdečjšo in težjo borbo. Toda danes ni nikomur treba dvomiti in nikdor ne more dvomiti, da gremo proti gotovemu zmagovitemu koncu. Na mednarodnem terenu, borba Rdeče Armade, njene slavne zmage na Vzhodni fronti; potem zmage naših zaveznikov v Italiji; zatem zmage naše Narodno-osvobodilne vojske, ki se vsaki dan bolj množijo — potrjujejo, da smo bližje kraju zmage.

Imeli bomo kakor sem rekel v domovini še težke boje z notrajnim sovražnikom. Nemški fašizem se pripravila, da zbere vse, kar je najreakcionarnejše v naši domovini. Pavelčević vstaja, Nedičević četniki in četniki Draže Mihajloviča — vsi so se zedinili z Nemci v enotno fronto proti nam. Toda tudi to nam ne bo moglo preprečiti naše poti do zmage. Toda vi, ki ste bili v dosedajnih borbah brez usmiljenja od vseh sovražnikov, ostanite brez usmiljenja tudi v bodoče od vseh onih, ki se postavijo proti veliki osvobodilni borbi, kakršne ni bilo v zgodovini našega naroda.

Kirkeconel igra
vlogo Diesa

Precej znani dopisnik R. S. Gordon je napisal značilen pregled o kanadskem "Diesu" v osebni Kirkeconell-a. Njegov članek je bil priobčen v naprednem progresivnem časopisu "Canadian Tribune" z dne 20 maja t. l.

R. S. Gordon v svojem članku daje pregled o nedavno publicirani knjigi Kirkeconella pod imenom, "The Seven Pillars of Freedom", katero je publiciral Mr. Clark, Oxford University Press. Knjiga vsebuje po zadržilo R. S. Gordon, obtožbo proti Sovjetski Uniji, glede smrtnih kazni za nedolžne kriminalce. Kirkeconell se pri tem sklicuje nazaj v leto 1935 in skuša prikazati, da je bila tedaj izrečena smrtna kazen za nedolžne dečke in deklice v 12 letu.

R. S. Gordon medtem podaja v ponatisu točko 12 kriminalnega zakona, katera odločno zavrača smrtno kazen za nedolžne ne glede na zločin, tatvino ali pa umor.

Vsaj za one, ki količkaj vedo o delovanju Kirkeconella, bi ne bilo prav nič izvenrednega ponovna obtožba proti Sovjetski Uniji. In v kolikor se tiče same osebnosti, bi bilo škoda tratiti tako čas, kakor tudi papir. Ker pa tako delovanje je naperjeno ne samo proti Sovjetski Uniji, kot naši najdoslednejši zaveznici, tembolj tudi proti zavezniškega sporazuma v tekoči vojni, je potrebno da zvrnemo pozornost.

Kirkeconell v vlogi kanadskega "Diesa", je znan demokratski javnosti po svoji razdiralni obtožbah pred leti proti kulturnim pokretov, delavskih unij in posebnosti proti Sovjetski Uniji. V svojem besednjaku ni nikdar našel primerne besede bodisi vprid tem in takim pokretom, kako bi jo pa našel vprid Sovjetski Uniji k ljub temd da nosi ime "pro-

Resnica je podrla v svet

Četniki Draže Mihajloviča s svojimi pokrovitelji v zamejstvu in z onim nesrečnikom, ki se imenuje kralj, poskušajo — navzlic temu, da je že popolnoma jasno, kakšno vlogo so dosedaj igrali, da zanesejo vmedo v naše vrste in da zanesajo zmešnjavo v inozemstvo. Dolgo časa smo ne samo razbijali sovražnikove bunkerje, ne samo zavzemali prehode preko planinskih rek, nego tudi razbijali utrdbe, ki so bile zgrajene okoli jugoslovanskih mej. Ta oklep je onemogočil, da bi resnica o naši borbi prodrla na mednarodno ozemlje. Toda kakor smo razbili bunkerje in osvobodili nove kraje, tako smo prebili tudi ta oklep — in resnica o naši borbi je šla kakor lava na mednarodno pozornost, pred posteno svetovno javnost.

Danes ve ves svet, kdo je vodil borbo v Jugoslaviji, ve za naše žrtve in naša junaštva, ki jim ni primera v zgodovini našega naroda. Ves napredni svet se ponauča z našo borbo. Naša borba v Jugoslaviji je postala simbol borbe vseh zatiranih narodov v Evropi. In to je ono, kar nas navdaja s ponosom — mi smo vojniki — mi smo vodje in poveljniki slavne Narodno-osvobodilne vojske Jugoslavije! Ponašajte se s tem zvanjem, ki ste ga pridobili, zaslužno pridobili v vrstah naše Narodno-osvobodilne vojske!

Resnica o nas je prodrla v svet in ona bo trajno onemogočila vse spletke, ki se še spletajo v inozemstvu, da bi nam onemogočile, da bi plodove borbe pobrali mi, ki smo to borbo vodili. Spletke ne bodo uspele. Zakaj ne? Zato ne, ker naš narod trdno drži v rokah svojih najboljših sinov orožje, ki ga je izvojeval s svojo krvjo. Ne bodo uspele zato, ker imamo veliko zaveznico Sovjetsko Unijo, ki ve za našo borbo od prvih dni in ki se ponauča z nami kot svojim zaveznikom. Ne bodo uspele, ker v mednarodnem svetu pošteni napredni sloji delavcev, kmetov in inteligence danes vedo za našo borbo, vedo, da smo doprinesli mnogo in mnogo za končno zmagovito nad fašistično zverjo, nad fašističnimi imperijalističnimi osvoboditelji. In ravno to, da smo si pred celim svetom pridobili glas prave ljudske vojske, ker smo oprali sraga z lica našega ljudstva in oprali sramoto, ki je zadela naše narode spomladi 1941, vse to, vse to nam omogoča in nam nalaga dolžnost, da pred celim svetom in pred našim narodom dokazemo, da je zaupanje, ki ga uživamo danes, bilo zares zaslužno in opravičeno.

Vi kot častniki naše Narodno-osvobodilne vojske imate pred seboj veliko nalogo. To nalogo morate izvrševati v vsakodnevnih krvavih borbah, v zmagoslavjih in pohodih proti poslednjim utrdbam in utrdbam njihovih kvizlingovskih trabantov. To je naloga sedajnosti. Toda imeli boste nalogo tudi v prihodnosti, kadar bo naš narod odložil orožje, da se z vso silo vrže na ponovno izgraditev naše zmevarjene in porušene domovine. Tedaj boste voditelji narodne vojske, ki bo bdela nad usodo, ki jo bo doživljal naš narod, ko bo gradil boljše in srečnejšo bodočnost. Vi ste oni, na katere bo naše ljudstvo polagalo gotovost svoje domovine, kakor ste danes oni, ki podžigajo naše vojake, da skupno sežete bratstvo in slogu med narodi Jugoslavije, da onemogočite sovražništvo med brati in preprečite povratek onega mračnega, kar je zapostavljalo in izemalo naše narode, da zagotovite zmago in da na čelu naše zmagovite armade, armade Jugoslavije, izvojujete to zmago!

Tovariši prej sem naglasil, da je ta šola začetek, ki se poraja tako, kakor se je porajala naša armada. Prošli ste skozi kratak tečaj. Upam da bo prišel čas, ko bodo dani pogoji za to, da boste vi, ki ste željni znanja (vem da si želite pouka v teoriji), mogli iti skozi dolgotrajno vojno šolo, da boste dostojno reprezentirali častnika naše Narodno-osvobodilne vojske, častnike, ki so resnično zrasli iz najgloblje korenine našega naroda. Prepričan sem, da boste teoretično znanje, ki ste ga tu pridobili z gotovostjo spremenili v prakso,ker prakso imate, ker pridobili ste jo v krvavi borbi. Pridobljeno teorijo zvežite s prakso in mogli boste dati še več za uspeh naše Narodno-osvobodilne borbe. Želim vam tovariši mnogo uspeha v našem boju, na čelu enot, kjer boste stali!

Živela naša Narodno-osvobodilna vojska! (Živela)

(Nadaljevanje na 3 str.)

Kdo se bori za
Jugoslavijo?

IZ "POROČILA" ZDRUŽENEGA ODBORA. JUG. AMER.

Sledeče pismo je poslal pred kratkim "New York Times-u" bivši minister, Sava N. Kosanović povodom uvodnika, ki ga je objavil New York Times.

V uvodniku "Titov program" v New York Timesu z dne 12. aprila 44. je stavljen vprašanje, zakaj ni mogoče doseči zedinjenja med Titom in Mihajlovičem, vendar tudi Mihajlovičev kongres, "sestavljaj iz vseh strank zahteva federativno Jugoslavijo in zedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev."

Tu leži glavna napaka v gledanju na Titove partizane in Mihajloviča, Partizani so si od prvega začetka jasno in odkrito postavili za cilj svoje borbe Jugoslavijo in zedinjenje vse Južnih Slovanov, v prvi vrsti Srbov in Hrvatov. O tem pričajo vsi njihovi vojaški, politični in organizacijski koraki. V Jugoslaviji ni nikogar, ki bi bil globoko uverjen v najiskrenjši jugoslovanski orientaciji predsednika Antifašističnega veča, Ivana Ribarja ali zunanjega ministra Josipa Smodlake. Za oba moremo reči, da sta toliko Hrvata, kakor Srba. Vse njunju življenje je tako. Za vsem tem stoji močna vojaška organizacija v neprestani akciji povsod, preganjajoč sovražnika in ostvarjajoč najmočnejši politični cilj: združenje Srbov, Hrvatov, Slovencev in preprečevanje najnevarnejše državljanske vojne — soviničnega in verskega obračunavanja in masakra.

Na nasprotni strani stoji Draža Mihajlovič. Njegovi prijatelji v inozemstvu, odločni faktorji v begunski vladi, jugoslovanska diplomacija in oficijelna propaganda, in predstavniki armade so uporabili dve leti in več, da so dokazali, kako se Mihajlovič ne bori za Jugoslavijo nego za soviničeno Srbijo in kako je njegova armada izključno srbska, ki nosi maščevanje in uničenje svojih notranjih sovražnikov. Storili so vse, da so prikazali Hrvate kot ustaše in kasneje kot komuniste; da so dokazali, da Nedič ni izdajalec nego branilec Srbstva in s tem, da prepriča vse, kako nemogoča je obnova Jugoslavije. V Ameriki je vse to prišlo najjasneje do izraza. Celotni aparat jugoslovanske diplomacije z veleposlanikom Fotičem na čelu je dal vso avtoriteto, ves čas in

Nad tisoč dol. iz St.
Catharines

St. Catharines — Naj v kratkih potezah sporočim o našem delu za pomoč našemu narodu v starem kraju. Mi smo na delu s rodoljubnimi zaveznicami, kakor so naši rojaki nedvomno po vseh drugih naselbinah. Kar imamo dosedaj na rokah zbrana znaša vsoto \$1,300.00.

To naše delo pa še ni gotovo. Deloma nas posebno farmerje zdaj ovira delo na polju. Namreč zaposleni smo do skrajnosti in vsaki hiti, da bi čimprej dovršili sezonsko delo pri sadju, zeljenjavi in drugih pridelkih. Zato se moramo pač posluževati največ ob nedeljah za obisk naših rojakov v takih zbirkah. Upamo da bo prav prišlo če tudi malo pozneje sorazmeroma s drugimi naselbinami kjer je priložnost večja in tudi več sil za tako delo.

Izpolnjene Zaveznice bomo poslali najbrž ob koncu tega meseca, sicer po naši redni seji tukajšnjega odseka Zveze Kanadskih Slovencev.

Naprej bratje in sestre! Naj ne bo med nami tudi enega katerega ime bi ne bilo zapisano v seznamu zbirk za pomoč naših bratov in sester v starem kraju, kateri vodijo junaško borbo za svojo svobodo in srečnejšo bodočnost. Z tem pa tudi srečnejšo bodočnost nas samih.

John Crnič.

vso pomoč akciji proti Jugoslaviji in proti njenim komponentom. Tako so organizirali kampanjo list "Srbobran" iz Pittsburgha iz Srbsko Narodno Odbrano Ameriki, ki je poslala Stat Departmentu resolucije proti Jugoslaviji kot "Versajski pomoti in izmišljotini", pozivajoč kralja Petra, naj se proglasi za kralja Srbije. Vse pod pečatom Draže Mihajloviča, k a t e r e g a pozdravi in zahvale za tako delovanje so prihajali preko jugoslovanske veleposlanštva v Washingtonu.

Zadostovala so imena Mihajlovičeve okolice — Dražiša Vasič in Stevo Moljevič — in bilo je jasno, da se vrši borba proti Jugoslaviji. To sta pretstavnik ozkega srbsko-pravoslavnega šovinizma, ki nima nič skupnega s prepričanjem večine Srbov.

Mišljeno je bilo, da dajo zavezniki oblast in pomoč Mihajloviču in da on izvede cilje svoje okolice: okupacijo srbskih krajev in iztrebljenje političnih nasprotnikov. Zaradi tega je prišlo do izdajalskega sodelovanja četniškega vodje Jevdjeviča in drugih s fašistično Italijo. Istočasno jih je Mihajlovič imenoval svoje najboljši sodelavce, a vlada v begunstvu jim je dajala najvišja odlikovanja. Zato vodijo borbo proti partizanom paralelno s Hitlerjevo ofenzivo proti njim.

Ves čas je kvizling Nedič uporabljal mirno ime in sliki kralja Petra v svoji agitaciji. Srbov nikoli ni bilo rečeno, da je to zloraba, niti po Nedičevem povratku iz Hitlerjevega glavnega stana.

Ko se je medtem najmočnejše pokazalo, da se narod in ravno srbski, bori za Jugoslavijo ko se je pokazalo, da zavezniki ne bodo dajali vojaške podpore za malenkostna soviničena obračunavanja, tedaj je prišlo do novih mistifikacij: kongres pokreta Draže Mihajloviča z predstavniki "vseh strank", s katerega so bile poslane resolucije za "federativno, demokrasko Jugoslavijo in zedinjenje vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev." Tege kongresa, ki se je vršil v središču Nedičevega srpskega teritorija, so se udeležili predstavniki "vseh strank", toda imena vseh naštetih strank popolnoma zadostujejo za vsakega poznavalca jugoslovanskih razmer, da ve, kakšna mistifikacija je ta kongres. Na njem ni bilo ne Demokratske, ne Samostalne demokratske, ne Hrvatske Seljačke, ne Zemljoradniške in ne Komunistične Stranke. Predsednik kongresa, ki ga je tvorila večinom diktatorska Nacionalna stranka — bil je Šika Topolović, socialni demokrat, katerega stranka je bila brez vsakega pomena in on je popolnoma sodeloval z diktaturo 1929. leta.

Velika napaka je, postavljati na isto višino čiste ideale Titovih partizanov z onimi efemernimi zaključki sumljivih ljudi, ki so se spomnili na parolo Jugoslavija šele potem, ko se jim ni posrečilo niti s sovražnikovi orožjem niti z mistifikacijo zaveznikov, da zaduše težnjo Srbov, Hrvatov in Slovencev po združenju in svobodi.

New York Times spominja na nekatere govore kralja Petra, ki so bili poslani v domovino za združene borbe. Ti govori so morali na žalost ostati brez učinka, ker vse delo vlade v begunstvu in jugoslovanske diplomacije in njihove akcije zunaj proti interesu jugoslovanskega naroda ni odvisno od Tita in partizanov. Za združeni boj v Juggoslaviji bi bilo najbolj učinkovito odstavljenje in kazen za vse tiste, ki vedno znova grešijo zoper narodne interese, večjano samo jugoslovanske žrtve, nego tudi škodujejo zavezniški stvari.

JOZA.

Iz urada za pomoč narodim Jugoslavije

V naslednjem podajamo seznam posameznih naselbin o dosedajšnjih zbirkah, tako kakor smo dobili iz naselbin in treh bratskih Zvez. Medtem je še nekoliko večjih naselbin odkrij nimamo podrobnejših podatkov o njihovem delu. Vemo vsoto denarnih obljub, toda odlašajo s potrebnimi podatki o celotnem uspehu.

Vsekakor uverjeni smo, da bo celotna zbirka do konvencije dosegla in morda celo prekorajša vsoto STO TISOČ DOLARJEV, če tudi je opaziti deloma zastoj v tem delu radi priprav za konvencijo in pa pošiljanja delegatov iz raznih naselbin. Kar pa je prav dober znak, da bo konvencija uspešna in prav dobro zastopana z strani organizacij, kulturnih in prosvetnih ter podpornih društev.

Dozdaj se je priglasilo preko 50 delegatov. Prav imenitno v tem oziru delajo odseki H. B. Z., kateri poleg tega da so izbrali svoje delegate, so tudi mnogi poslali denarni priloge za kritje stroškov konvencije. Od Združenega Odbora Južno-slovanskih Amerikancev pride na konvencijo tajnik istega odbora, Rev. Strahinja Matetič, Slovenski Ameriški Narodni Svet (SANS) tudi pošlje svojega zastopnika. Poleg že omenjenih delegatov in predstavnikov, konvenciji bodo prisostvovala zastopništva naših časopisov, mestne uprave Toronta, Vlade, rdečega Križa in predstavništva bratskih Slovanskih organizacij.

Torej že iz tega je ugotoviti da bo to ne "nekakšna" konvencija, kako to kaj radi povdarjajo neki posamezniki, ne konvencija kot se navadno pravi takemu zborovanju, marveč Kongres kanadskih Slovencev, Hrvatov, Srbov in Macedoncev.

NEKOLIKO NAVODIL ZA KONFERENCO

V zadnjem pismu smo omenili značaj konference za pomoč našemu narodu v starem kraju, ozir. njegovi neprimerni borbi proti fašističnim vpadnikom in domačim izdajalcem in da ravno to vprašanje zahteva večjih in takojšnjih akcij z strani vseh rodoljubnih organizacij, društev ter narodnih skupin, za uresničitev velikih idej demokracije in svobode. Zdj nam je želja podati nekoliko potrebnih navodil posameznim organizacijam, društvom itd. glede konference, oziroma delegatom:

1 — Kot znano konferenca se vrši v soboto in nedeljo dne 3 in 4 junija v Community Hall, 386 Ontario St. E., Toronto. Prvo zasedanje prične točno ob 10 uri dopoldne.

2 — Potrebno je da so vsi delegati in delegatkinje uradno pooblašteni od svojih društvenih ali organizacijskih odsekov, to je z podpisom z strani uradnih odborov in če je mogoče tudi društvenim pečatom.

3 — V slučaju da en delegat zastopa več organizacijskih ali društvenih odsekov, potrebno je da ima pooblastilo od vsakega odseka posebej. To enako velja za delegate, ki bodo zastopali recimo združene odbore iz posameznih naselbin.

4 — Če ravno bodo imeli pravico do glasu le uradni delegati, vsekakor zazeljivo je, da konferenci prisostvujejo bratski delegati sicer onih društev in organizacij, katera bi željila poslati svoje izvedence. Enako konferenci lahko prisostvujejo tudi drugi gosti ne glede na narodno ali pa organizacijsko pripadnost.

5 — Umestno bi bilo da bi organizacije in društva posebno iz Zapadnih krajev katerim vsled odaljenosti ni mogoče poslati svojih delegatov, poslane svoje pozdrave, čestitke in priporočila brzojavno.

6 — Tem potem se naprošajo odseki treh bratskih Zvez, da povrnejo podpisa-

ne obveznice najkasneje do 30 maja sicer na oni glavni urad preko katerega so iste prejeli. To je potrebno da sledi tega, da bi bil pregled celotnega dela ob pravem času na rokah za konferenco. V slučaju da je to nemogoče poslati prej, se priporoča pa da sami delegati prinesejo s seboj vse kar spada v ta delokrog.

7 — Ker konferenca kakor je omenjeno začne v soboto dne 3 junija ob 10 uri dopoldne, je potrebno da so delegati ob pravem času v Torontu, če je mogoče celo pred določenim časom tako, da bi veliko delo začeli točno ob določenem času.

Nadajamo se da bodo gornja navodila vnaprej odstavila zadržek radi potrebnih pooblastil pri registriranju delegatov in z tem seveda tudi nepotrebne dela v tem oziru že v pričetku konference. Enako nadejamo se velikega števila delegatov od raznih društev in organizacij, kar bo le povečalo plemeniti začetek na polju k se tesnejšemu sodelovanju nas vseh skupno za uresničitev plemenitih ciljev, ki si smo jih nadelili kanadski Slovenci, Hrvati in Macedonci v prid naših trepih toda junaških bratov in sester.

Pregled dosedajšnjih zbir

Windsor, Ont.	\$14.180.00
Toronto, Ont.	12.296.00
Port Arthur, Ont.	10.279.00
Hamilton, Ont.	8.075.00
Montreal, Que.	5.745.00
Sudbury, Ont.	4.820.00
Welland, Ont.	3.450.00
White Horse, Y.T. ..	3.120.00
Val d'Or, Que.	1.980.00
Thorold, Ont.	1.935.00
S. S. Marie, Ont.	1.811.00
Mountain Park, Alta.	1.245.00
St. Catharines, Ont.	1.335.00
Geraldton, Ont.	1.075.00
Chemainus, B. C.	520.00
Coleman, Alta.	380.00
Crambrook, B. C.	370.00
Haskin-Delamere, Ont.	350.00
Temiskaming, Que.	340.00
Beardmore, Ont.	332.00
Mercoal, Alta.	275.00
Brantford, Ont.	245.00
Kirkland Lake, Ont.	235.00
Noranda, Que.	170.00
Leamington, Ont.	150.00
Sarnia, Ont.	135.00
Natal, B. C.	130.00
Nelson, B. C.	120.00
Schumacher, Ont.	100.00
Ottawa, Ont.	83.00
Kimberley, B. C.	69.00
So. Slovan, B. C.	55.00
Duncan, B. C.	50.00
Hudson, Ont.	32.00
Salmo, B. C.	35.00
Merlin, Ont.	10.00
Ukupno do sada	\$75,522.00

Tajnik Začasnega Odbora Viktor Švrljuga.

NAD 600 DOL. IZ GERALDTONA

Geraldton — Cenjeno uredništvo: Tukaj priložena vam pošiljamo Rodoljubne Zveznice z podpisi tukajšnjih članov odseka Zveze za pomoč našim borcem v stari domovini. To vsoto smo seveda zbrali med seboj tukajšnji Slovenci, namreč vsak je priložil v to svrhu svoj delež po svoji zmoglosti. Obenem pa tudi smo tukaj mišljenja, da se obdrži denar tukaj dokler bi ne bila pot odprta in pa kako drugače možnost za poslati pomoč našemu narodu, direktno za svrhe za katere je namenjen. To je mišljenje našega članstva v Geraldtonu.

Zbrali smo torej \$650.00, katere so pa zložili skupaj kot sledi:

- Po sto dolarjev:**
 J. Dolinšek
 L. Garbas
 M. Butula
 J. Drašler
 J. Dorenčič
Po 50 dolarjev:
 J. Hočvar
 J. Držaj
 J. Žalec

Skupaj gornja vsota znaša \$650.00. Pet nas je priložilo po sto in trije po petdeset dolarjev.

Z bratskimi pozdravi.
 J. Držaj, tajnik.

Zapisnik seje Izvršnega Odbora SANSa 12 aprila 1944

Na seji izvršnega odbora Slovenskega narodnega sveta dne 12. aprila, ki se je pričela ob 10. uri dopoldne v konferenčni sobi hotela Sharmana v Chicagu, so bili navzoči sledeči člani odbora: Predsednik **Etbin Kristan**, prva podpredsednica **Marie Prislant**, drugi podpredsednik **Janko N. Rogilj**, pomožni tajnik in zapisnikar **Mirko G. Kuhel**, blagajnik **Joseph Zalar** ter **Vincent Cainkar**, **Leo Jurjever**, **dr. F. J. Kern**, **Frank Zaitz** in **Katka Zupančič**. Odsoten je bil le **John E. Lokar**.

Seji je prisostvoval tudi pater **B. Ambrožič**, ki je ob vstopu omenil, da zastopa Zvezo slovenskih župnij ter prosil, da bi mu tekem seje dovolili govoriti v njenem imenu o politični situaciji v stari domovini. Odbor ga sprejme kot gosta brez ugovora.

Predsednik **Kristan** poroča o seji Vseslovenskega kongresa meseca januarja v Pittsburghu ter o seji Hrvatskega narodnega sveta, na katerih je zastopal naš svet. Poroča tudi o velikem uspehu shoda SANSa, ki se je istočasno vršil v Slovenskem domu na Butler st., na katerem je poleg njega govoril tudi brat **Rogelj** in še nekateri drugi govorniki od Vseslovenskega kongresa. Shod so priredile naše podružnice iz zapadne Pennsilvanije in federacija društev SNPJ. Zelo značilen je bil nastop pittsburghskega župnika **rev. Kebeta**, ki je tudi blagajnik lokalne podružnice in je v svojem govoru poudarjal pravilnost sedanjega SANSovega dela in naglašal, da se delo po istem načinu tudi nadaljuje. Napravil je zelo dober vtis na navzoče, kot je sodelovanje srbskih in hrvaških govornikov. Po shodu je imel tudi sestanek z različnimi zastopniki naših podružnic. Drugi dan po shodu je zbolel, a se je kljub slabosti vrnil domov, kar je njegovo stanje še poslabšalo. Bolezen ga je položila v posteljo in ni mu bilo mogoče vršiti nobenega dela, niti navadne korespondence. Vsled tega prosi odpustjenja vseh onih, katerim na važna pisma ni mogel odgovoriti. Celikim naporom.

Poročilo predsednika se vzame na znanje. Prva podpredsednica sestra **Prislant** poroča:

Z ozirom na to, da se radi nezadostnega časa na obnem zboru SANSa, vršečega se 8. januarja letos, ni uredilo par važnih zadev, sem svetovala bratu predsedniku, naj skliče sejo našega odbora ob koncu januarja ali v pričetku februarja. G. Kristan mi je naznail, da se bo seja vršila v februarju. Ker seja ni bila sklicana, sem zadnji mesec prejela poziv od brata **Joseph Zalarja**, blagajnika odbora, naj kot podpredsednica skličem sejo izvršnega odbora SANSa. Ker sem istočasno prejela obvestilo od brata tajnika, da se bo seja vršila danes, nisem v tem pogledu podvzela nikakih korakov. Dalje poročam, da želim izstopiti iz Združenega odbora južno-slovanskih Amerikancev kot zastopnica SANSa. Brata tajnika prosim, naj o tem obvesti zadevni odbor.

Poročilo se vzame na znanje.

Drugi podpredsednik brat **Rogelj** poroča, da je o uspešnosti shoda v Pittsburghu že poročal brat predsednik, radi tega ne bo ponavljal poročila. Narod se popolnoma strinja s politiko, ki jo vodi SANS, in to je pokazal z radodalnimi prispevki, ki so bili nabrani na shodu. Vsota je bila večja kot so pričakovali.

Poročilo je vzeto na znanje.

Blagajnik brat **Zalar** predloži finančno poročilo za mesec januar, februar in marec. Prejemki treh mesecev so znašali \$8.448.87, izdatki istočasno pa \$6.626.55. Od ustanovitve SANSa do 31. marca 1944 znašajo skupni prejemki \$37.444.49, izplačila \$17.571.86, bilanca

na banki pa \$19.872.63. Ogotovih stvarih pa bo govoril pozneje, ko pridejo na dnevni red raznoterosti.

Poročilo je vzeto na znanje. Izvršni tajnik brat **Kuhel** predloži sledeče poročilo:

Od vseh SANSovih odborov 8. januarja do danes se je ustanovilo pet novih podružnic, v procesu organiziranja je postojanka v Greensburgu, Pa. Vse te tvorijo lokalna društva SNPJ. Prenehala je podružnica štev. 72 v Oglesbyju, Ill., katere članstvo sodeluje s podružnico v La Sallu, Illinois. SANS šteje ravno 100 ustanovljenih podružnic, izmed katerih pa je nekaj neaktivnih.

Mesečni prispevki do sedaj so bili redni in znašajo povprečno skoraj \$3000 mesečno. Bančna bilanca 31. marca je znašala \$19.872.63 ročna blagajna pa \$14.37.

Dne 20. januarja je brez običajnega obvestila zapustil službo v našem uradu **Zvonko Novak**, ki je opravljal pisarniška dela za SANS ravno eno leto. Dobil je delo v uradu vojnih informacij (OWI). Ostal sem sam in dva meseca vršil poleg prejšnjega tudi rutinsko delo v uradu, kar se seveda v največji meri moral delati zvečer in pozno v noč vsak dan na svojem domu. Pri pošiljanju kampanjskega materiala našim odborom in podružnicam mi je pomagal v par slučajih tudi brat **Cainkar** in uspešne pripravi Prosvete brat **John Rak**. Skušal sem dobiti za urad večjo in spretno moč, toda se mi ni posrečilo. Sposobni ljudje imajo dobra, stalna dela. Sedaj pomaga vršiti pisarniška dela brat **Frank Smith**, katerega sem uposil 21. marca. Pred kratkim so bile napravljene odtisne kartice za adresograf, tako da se sedaj v kratkem času odpošlje material vsem odborom in podružnicam brez večje zamude za naslovljanjem.

Kot je poročal že brat predsednik, mu radi boleznini bilo mogoče vršiti kakega posebnega dela skoro dva meseca, kar pomeni, da sem moral voditi vse delo SANSa brez kake vezi z njim. To ni bila nobena malenkost. Bratu **Kristanu** sem od časa do časa poročal, kako se delo razvija, obenem pa mu priporočal, da ostane v postelji toliko časa, dokler popolnoma ne okreva. Prihajalo se od podružnic številne prošnje, v katerih se je prosilo brata predsednika za govornika na raznih prireditvah in shodih. Ker sem vedel da je fizično nemogoče ugoditi jim, sem priporočal druge govornike. In radi tega sem moral nastopiti kot govornik na shodu v Collinwoodu 5. marca, v Brooklynu na 2. aprila. Dne 15. t. m. ima nastopiti v Bridgepotu, Ohio, brat **dr. Kern**. Nekaj drugih shodov je radi istega vzroka bilo odloženih. Ravno tako velika je zahteva po **Adamiču**, katerega je veliko delo pri Združenem odboru fizično in živčno silno izdelalo. Razen nastopa v Brooklynu 2. marca se ni mogel odzvati drugim vabilom od naših podružnic. Brat **Adamič** se sedaj nahaja v bolnišnici na klinični preiskavi in reupercaciji.

Dne 18. februarja se je vršila seja eksekutivnega odbora Združenega odbora, na kateri sem nadomestoval našega predsednika. Vabilo mi je poslal brat **Adamič**, ker se brat **Kristan** radi boleznini in brat **Rogelj** radi za poslenosti nista mogla udeležiti. Seja me je priznala za pravomočnega namestnika. Seja je bila zelo važna, ker je šlo za ustanovitev takozvanega "delovnega komiteja", katerega funkcija naj bi bila, voditi delo v uradu in vsaj deloma prevzeti nekaj odgovornosti, katero je nosil **Adamič**. Vsaka narodnost ima v tem odboru po enega člana. V imenu SANSa sem izposloval pravico, da SANS imenuje svojega zastopnika v tem odboru na svoji prvi seji. Razpravljalo se je tudi glede

nameravanega reorganiziranja Jugoslovanskega vojnega reliefnega fonda od strani vlade, kar bi imelo neprijetne posledice za vse jugoslovanske reliefne odbore v Ameriki, torej tudi za JPOSS. Važno je tudi vprašanje registriranja Združenega odbora pri justičnem oddelku v Washingtonu. Združeni odbor smatra, da ne spada med klasifikacijo "foreign agents" in je podvzel legalne korake, da to dokaže. Sprejet je bil tudi načrt za široko kampanjo po deželi za proslavo 3. obletnice jugoslovanskega odbora napram okupatorjem dne 27. marca in v ta namen je bila odobrena vsota 53.333.00.

V finančno pomoč vdovi pokonega srbskega svečnika **Kranjčevića** iz Johnstowna je odbor dovolil vsoto \$500 in enako vsoto so darovali navzoči člani na seji. Vse narodne skupine, hrvaška, srbska, bolgarska in macedonska, so bile podnoštevno zastopane. Moja navzočnost je torej bila potrebna, sicer bi SANS ne imel rednega zastopnika. Vtis, ki sem ga dobil na tej seji in kar mi je kasneje še podrobneje razjasnil brat **Adamič**, je, da glavno delo Združenega odbora odreja, nadzira in v glavnem vrši brat **Adamič**, ter da mu nobena narodnostna skupina ne nudi kake pomoči, dasi ji je zaprosil. On smatra, da bi vsak narodni svet moral imeti svojega tajnika ali kakega drugega izvršnega odbornika stalno uposlenega v uradu Združenega odbora. Ti izvršni odborniki bi tedaj vršili politično delo za svojo skupino, obenem pa tudi za Združeni odbor. Smatra namreč, da noben teh svetov ne vrši pravega političnega dela, temveč je vsaki postal le neka agentura za zbiranje finančnih sredstev, delo pa se pričakuje le odnjega. Mnenja je, da je prišel čas, ko bi proces organiziranja moral biti končan in bi morali začeti s političnim delom.

Tekom bivanja v New Yorku mi je tudi prišlo v roke gradivo o Rupnikovi zadevi, kar sem hotel zadržati do prve seje tega odbora. Ker pa je naša seja bila radi že prej pojasnjene vzroka odložena za nedoločen čas, sem stvar objavil. Da je ta objava in komentar dregnila v sršenovo gnezdo, mi ni treba poudarjati. Vedno nam nasprotna Ameriška Domovina je danes polna namernoma zavilih člankov, s katerimi se hoče razburiti katoliški element v SANSu in ga podžgati proti njemu. SANS ni nikoli podpiral komunistične ali komunistične stranke, ali zagovarjal njegove napake in slabosti, pač pa je že številokrat poudaril, da reakcija in sovražniki slovenskega naroda, tuji in domači, že nad tri leta nadevajo ta priimek vsakemu, ki se z njimi ne strinja ali ki jim kljubuje.

Osebnost se mi je očitalo, da sem škofa **Rožmana** imenoval kvizlinga in da sem "kriv" tudi nekaj drugih grehov, kar pa odgovarja resnico. Konstatiral sem le gole fakte, katere pa je začel p. **Ambrožič** preobračati, zavijati in jim pripisovati neresnico. Kaj je Osvobodilna fronta in kdo jo tvori? Kaj je njen program? To je jasno povedano v Vidmarjevem govoru, kateri prikazuje pomen, namen in vso zamiselnost narodnega odpora.

Strašiti narod v Ameriki z nekim skritim načrtom za likvidacijo ljudi, ki nasprotujejo komunistični stranki, potem pa napraviti vtis, da je to načrt narodne osvobodilne vojske, je pa povsem nekaj drugega. Če je to načrt komunistične stranke Slovenije, kaj je namen SANSovih nasprotnikov, ko ga zahrbtno podtikujejo Osvobodilni fronti. Odgovor je seveda umeven. In pa tisto "pričkanje o uspehih Osvobodilne fronte", ki ga je pričela objavljati A. D. (Se nadaljuje prihodnjč)

Veliki uspeh koncerta v Port Arthurju

Port Arthur — Po dolgem času se spet oglašam v našem naprednem listu Edinost. Tukaj v Port Arthurju smo se precej živahni na delavskem kakor tudi kulturnem polju. Dela se s polno paro povsod in kamur se človek obrne tam te vlečejo za rokav. Plače so različne. V današnjih časih se najbolj zaslužijo naši gozdarji tod okrog.

Kakor je javnosti že znano smo imeli tukaj koncert v prid našega naroda v starem kraju. Koncert je bil polnoštevilno obiskan. Prvič odkar so Slovenci tukaj priseljeni, so nastopili na koncertu. Nastopili so **Mr. Mrs. Kozoglav**, **Joe Levstek** in **Edvard Troha**. Spremljani so bili na piano harmoniko, katero je igral **John Wertin**. Prvo pesem so zapeli, "Bleda Luna" in drugo "Rože divne", za katere so od vseh narodnosti želi veliko pohvalo in odobravanje. Zatem ste nastopile **Mrs. Vera Marohnič** in **Mrs. E. Cimprič**, kateri ste zapeli "Kje so moje rožice" v duetu, za kar ste enako želi veliko odobravanje. Na tem koncertu je prisostvoval tudi naš harmonikar **Janko Zadkovič**, ki nam je zaigral eno slovensko polko in pa **Sharpshooter marš**. Medtem pa je rojak **Tony Cimprič** v kratkem toda jedratem govoru orisal težko borbo slovenskega naroda zadnjih tisoč let, kateri se je boril proti tlačiteljem na znotraj in zunaj.

Da je bilo razpoloženje vdeleencev nepričakovano dobro nam prica denarna zbirka za pomoč našega naroda. Zbirali smo toplot skoraj 10.000 dolarjev za pomoč našemu maršalu **Josip Broz Tito**, kateri tako junaško vodi svojo hrabro armada proti nemškim tiranom, ter si prizadeva vse v svoji

moči, da osvobodi svojo kakor tudi našo domovino izpod nemškega jarma.

Zatorej brat in sestra, sedaj je čas, da pomagaš. In če nočeš zapomni si. Tvoja trda vest te bo pekla do groba! Spomni se kako so nam v naših mladih dni lepem spomladanskem jutru nad našimi glavami peli škrljančki svojo mило pesem. Danes nad njimi krožijo po zraku železni kragulji, kateri sipljejo ogenj in smrt na miroljubni Slovenski narod.

O tem toliko za sedaj.

Kakor je morda že mojim prijateljem znano, sem bil pred božičem bolan. Po zdravniskem pregledu, sem bil prvega novembra poslan v tukajšno St. Joseph bolnico in se moral podvrči operaciji na želodec, katero sem tudi srečno preстал. Sedaj se počutim primerma dobro in izven nevarnosti.

Tem potem me veže dolžnost da se iskreno zahvalim vsem, ki so me prišli obiskat k moji bolniški postelji. Hvala družini **Marohnič**, družini in bratoma **Cimprič**, **M. Babič**, **Matj Rozman** in sploh vsem. Najlejša hvala gre pa mojemu ožjemu rojaku in sošolcu **Matiji Butala** iz Geraldtona, kateri je napravil tako dolgo pot in me obiskal v bolnišnici. Nehote se človeku oko zrosi, če si premisli koliko je v potrebi vreden dober prijatelj in tovariš.

Hvala vam vsem prijatelji! Stotokrat vam želim poplačati, seveda ne v takih razmerah, marveč že na kateri koli drugi boljši način.

Vsim rojakom in rojakinjam široke Kanade in Amerike moje tople pozdrave, Tebi Edinost pa veliko novih bralcev.

John Wertin, Belokrajčan.

Izročitev diplom mladim častnikom

(Iz 2 strani)
 Živela naša velika zaveznica Sovjetska Unija! (Zivela)
 Živeli naši zavezniki Anglija in Amerika! (Ziveli)
 Smrt fašizmu! (Gromovito bil je odgovor: Svoboda narodu! Navdušeno ploskanje in vzkliki: "Živel naš Vrhovni komandant! Živel tovariš Tito! Cela dvorana odmeva od vzklicev: "Živel!")

Ko je tovariš Tito končal svoj govor in je dvorana potihnila, se je začela delitev diplom. Častniki so stali pozorno v dvoredih v obliki črke P v cirilici. Poveljnik častniške šole je vzel v roke spis in rekal, da bo klical tovariše po činu in kogar bo poklical, naj pride do Vrhovnega komandanta, kjer bo dobil diplom. Tovariš **Poljanec** poroča, da je pokazal najboljši uspeh in dobil prvo nagrado Vrhovnega komandanta tovariš **Uroš Kukulj**, major, namestnik komandanta VIII Krajiške brigade.

Krepak in gibčen pride tovariš **Kukulj** do Vrhovnega komandanta in ga pozdravi. Tovariš **Tito** mu odzdravi, mu poda roko in mu čestita na uspehu. Po **Kukulju** pride k Vrhovnemu komandantu tovariš **Savo Kosar**, major, drugi po činu; za njim tovariš **Mirko Pantoš** namestnik komandanta **Glamoško-Livanjskega partizanskega odredka**, kapetan tretji po činu.

Klicanje gojencev častniške šole se nadaljuje, mladi častniki prihajajo, pozdravljajo tovariša **Tita**, ki vsakemu stisne roko in daje diplome. Mladi častniki stoje tako pred ljubljnim komandantom po en trenutek, ki si ga bodo zapomnili za vedno. Mnogi izmed njih imajo na licih brazgotine, sledove junaških in velikih borb.

Ker je razdeljevanje diplom končano, poda politični komisar **Oficirske šole**, tovariš **Peter Radovič** Vrhovnemu komandantu tri nove strojne puške, ki jih tovariš **Tito** izroči prvi trojici po činu. Prve dve strojnici v katere gre 72 nabojev. Na strojnica so glavirana imena najodličnejših tovarišev in podpis Vrhovnega komandanta, kratko **Tito**, ki je za naše borce največja zapoved, a za sovražnike — strah in smrtna sodba.

Tovariš **Uriš Kukulj** je šel nato, s strojnico na hrstu pred tovariša Vrhovnega komandanta in prečital pozdrav — prisego — v imenu svojih tovarišev in sebe, da bo visoko čuval svetinjo zaupanja in

časti, ki mu jo je izkazal tovariš **Tito** in da hoče na njegovo očetovsko skrb odgovoriti še s večjo skrbjo za narod, a še močnejšo borbo za svobodo in srečno bodočnost naroda, še bolj postrtovalnim delom za napredek in slavo naše junaške Narodno-osvobodilne vojske. Pozdrav tovariša **Kukulja** so navzoči sprejeli z navdušenimi vzkliki tovarišu **Titu** in Narodno-osvobodilni vojski.

Končno se je tovariš **Tito** oslovolil od mladih častnikov, ki odhajajo drugi dan k svojim četam, na nove dolžnosti v službi naroda, v nove bitke, nevarnosti in zmage z sledečimi besedami:

Tovariši častniki Narodno-osvobodilne vojske! Čestitam vam na uspehu, ki ste ga dosegli v tej šoli! Prepričan sem, da bode te odsej kakor ste doslej izvrševali svoje naloge, ki jih postavi pred vas Vrhovni stan, pa naj bo to kjer koli, v Krajini ali vzhodni Bosni, Dalmaciji ali Sloveniji, Makedoniji ali v Srbiji ("Hočemo")!; da pojdete povsod, kamor vas pošlje Vrhovni štab, ker so pred nami še težke borbe in moramo te borbe dovesti do zmagovitega konca, izvojevati moramo vsem narodom Jugoslavije svobodo in srečno bodočnost. Želim vam še enkrat mnogo uspeha v nadaljnjih borbi.

"Smrt fašizmu!"

"Svoboda narodu! Je odjeknila dvorana.

Tako je bil zaključen oficijelni del svečanosti. Spremljani s priščinimi klici, so tovariš **Tito** in ostali člani Vrhovnega štaba zapustili dvorano. Lica vojakov, mladih častnikov in ljudstva so bila verna in svečanost se je zaključila s kozarskim kolom in partizansko pesmijo.

Naši borci znajo biti veseli ne samo pri dobljenih bitkah, temveč tudi ko jim gledajo v oči. Da bi jim bila sreča mila!

Širite čitate in postanite naročnikom Edinosti

VEČJE POŽRTVOVALNOSTI JE POTREBNO

Toronto — Sedaj, ko smo v času kampanje za pomoč narodu v starem kraju, se opaža veliko zanimanje. Posamezniki dajajo v ta namen precej čedno vsoto denarja, zavedajo se svoje narodne in humanitarne dolžnosti napram onim, ki so v zadnji dve leti, lačni, brez orožja in kakršne koli pomoči se upirali sovražniku in uspeli organizirati svojo armado nad 300 tisoč mož — sicer onim, ki so z svojo junško vztrajnostjo zaslužili v svetu prvo priznanje.

Večina je zato, da se zbere čimveč pomoči in tudi najde pota, da se pomoč čimprej odpošlje v stari kraj našim bratom in sestram. Seveda ni pa brez prigovora kot navadno.

Dobimo ljudi med nami, ki se kaj radi zabavljajo z vprašanji na ta način: "Češ, kdo bo nadzoroval zbrani denar? Kdo in kdaj je bil postavljen da ga nadzoruje? Kje je garancija? Kje je garancija, da bo zbrana pomoč prišla resnično v roke onim, katerim je namenjena?"

Taka vprašanja bomo dobili navadno od ljudi, ki so skoraj nasproti vsaki stvari. Temu najboljši dokaz je ta, da ko smo zbirali pomoč Sovjetski Uniji, so posamezniki ugovarjali češ: "Zakaj pa ne zbirate za Jugoslavijo?" Zdaj pa ko res zbiramo za svoj narod, če tudi smo vedeli da pomoč Sovjetski Uniji, je zaeno pomoč našemu narodu, naletimo pa na vprašanje, kje je garancija da bo zbrana pomoč prišla res v roke našim bratom in sestram. Naš odgovor je: "da garancija smo sami." "Naše delo — naša sloga."

Ljudi, ki se služijo z takimi prigovori bi storili veliko boljše, če bi se recimo vsaj delno sprijaznili s resničnostjo sbe in pa nalogami ljudstva v splošnem.

Prvič potrebno se je sprijazniti z tem, da je pomoč za naše brate in sestre organizirana popolnoma na dobrovoljni podlagi posameznika, da sam odločuje po svoji zmožnosti, koliko bo prispeval in drugič pa z tem, da če je kdo drugi bolj obvezen podvzeti potrebne korake tako za zbiranje pomoči kakor tudi za to, da se sliši pravična zahteva našega naroda v njegovi osvobodilni borbi, smo mi! Poleg tega večina nas ima tam svoje in če bi jih tudi ne imeli, nas veže dolžnost že radi narodne pripadnosti, da pomagamo prebroditi gorje naših

OSVOBODITEV HITLERJEVIH PRIVRŽENCEV

Napredna javnost ni mogla verjeti, da je mogoče v isti mah ko se vodi borba na življenje in smrt, ko so tisoči naše armade na drugo stran Oceana pripravni naskočiti proti Hitlerja in njegovih fašističnih zločincev v Evropi, osvoboditi njegove privrženca v tej deželi.

Karl Gerhard je znan kot Hitlerjev agent še pred leti in je bil v Berlinu član, kot njegov "zaupnik" v tej deželi. Toda, kakor razvidno to ni oviralo kroge državne policije, sicer da je osvobojen internaciji in na njeno priporočilo tudi zaposlen pri skoraj vodilnem časopisu v tej deželi, kjer se je pokazal precej zmogljiva igrati zelo zvit vlogo proti unijskega gibanja. Vpslen je pri Montreal Gazette, kot "delavski" poročevalec. Upravnik omenjenega časopisa George H. Carpenter je na vprašanje tajnice Ruth Caron, Delavske Mladinske Federacije o tej zadevi odgovoril:

"Gerhard je posebno priporočen našemu uradu za strani uradnika National Selective Services in je bil vpslen potem, ko se smo predhodno posvetovali s državno policijo, RCMP. In kot rezultat tega posvetovanja je bil vtem, da je omenjeni priporočen za strani krogov federalne policije, da se ga vpsli če je zmožen opravljati potrebno delo v našem uradu. On . . . pa je vsekakor naredil prav dobro delo za nas".

staršev, bratov in sester v starem kraju.

Nemisljam da je potrebno naštevati spomin prve svetovne vojne. Oni, ki so bili v vojni in oni, ki so bili v zaključju prav dobro vedo, kaj je vojna. Kako trpi narod v splošnem. Toda sedajna vojna, ki je po svoji tehnični in vničevalni strani daleč v premeru zadnje, da zadnja vojna v marsikaterem oziru niti senca ni sedajni, tedaj vsaj deloma dobimo pomen. In to je pa razvidno iz dnevnih vesti, a bo še toliko bolj, ko bodo začela prihajati osebna pisma od svojcev. Šele takrat bo marsikaterega spreletel mrz in strahotah, ki jih je preživel naš narod v starem kraju.

Kaj se godi in kako trpi naš narod, naj ponatisnem ubogih 25 besed pisma, ki sem ga prejel v novembur lanskega leta. Pismo se glasi: "Živi še malo. Viharje težko prestali. Bliza se zopet nevihta. Stanko prišel skoncetracije. Ivanke ni. Nevemo je živa ali ne. Teta tudi umrla."

Torej, človeku, ki se zaveda svoje dolžnosti v tekoči dobi, ni potrebno drugega pojasnila. Tudi ne bo z sto vprašanji se izmotaval na vse načine predno bo dal par grošev in prid svojega naroda, marveč bo storil vse kar je v njegovi ali njeni moči. Stori bo to zato, ker doba sbehičnosti izumira in rajša se nova družabna doba. Narod se zaveda, da je potrebno sloga in vzajemnost, če hočemo dočakati srenejšo bodočnost. In zato prilaga svoje prispevke za marsikatero stvar v tekoči vojni, posebno pa za pomoč našim trpečim bratom in sestram.

Slovenci v Torontu, kakor je bilo že poročano smo zbrali med seboj nad tisoč dolarjev. Zadnji soboto se je vršila prva skupna zabava tukajšnjih podpornih društev in odseka Zveze Kanadskih Slovencev, kjer je bilo čistega dobička nad sto dolarjev. Verjetno je, da bi celotna zbirka lahko bila večja, ko bi vsi složno podpirali in doprinašali svoj delež. Toda zgodi se pa, da navadno posamezniki doprinašajo po dva in trikrat, dokler so drugi lahke skrbi. Torej potrebno je več vneta volje, več požrtvovalnosti, pa tudi dela, da bomo res lahko z ponosom poslali spominsko knjigo našim bratom in sestram v stari kraj z imeni vseh Slovencev ki so priložili svoj delež njim v pomoč.

J. Sheryak.

Pozdravljeni Kanadčani

sebnega dela Upravištvu, kakor tudi podpreti list za Detroit, Mich. — Zopet me je pot prisilila da se oglašim iz naše Detroitске Metropole in v prvi vrsti vam častitam na vašem delu, ki ste ga izvršili in postavili na tako visoko stopnjo. S tem mislim naravnost list Edinost, kateri se je v tako kratki dobi iz mesečnika povzpela ne tednik Seveda ako je vodstvo dobro in previdno, imajo tudi agitatorji voljo do dela za tako stvar. Nobenega dvoma pa ni, da je poleg vsega požrtvovalnost skoraj največje merilo ravno onih posameznikov, ter organizacijskih krožkov po naselbinah, ki so ne glede na trud in morda tudi zapreke, dejansko postavili kampanjo tednika pred vse druge vedoč, da če bo zagotovljen obstoj lista, tudi drugi društven napredek bo z tem pospešen. S tem ste zagotovili si boljše kooperacijo in pa društveni sporazum v vseh ozirih, posebno pa kulturni razvoj kanadskih Slovencev.

Upam da bo to delo še nam Slovincem v Združenih državah koristilo. Seveda samo hvaliti vas in pri tem nič pomagati, ne pomeni dosti. Vsekakor dober material v zvonu se daleč šliši. Tako vas je slišal tudi Slovenski Delavski Dom v Detroitu s tem, da vam pošilja eno in pol letno naročnino za Dom, ponovno pa od mojega sosedu L. Wokač, skupaj \$8.50. Želja mi je tem potom apelirati na vse druge naročnike, posebno v Združenih državah, da pogledajo na datum svoje naročnine in poravnajo svojo dolžnost napram delavskemu listu na enak način, kakor je izražal list za nas vse skupaj. Vemo, da ni mogoče listu izhajati brez naročnikov in še zraven podpore. Ker pa list zagovarja izključno narodne in delavske interese, je vsekakor potrebno če že ne drugega, vsaj ob pravem času ponoviti poteklo naročnino in z tem zmanjšati tako po-

VABILO NA PIKNIK

Tukajšnji odsek Novomesa št. 12 V. P. Z. Bled v St. Catharines, priredi piknik Mladinskega odseka dne 4 junija na znani nam farmi, Plut in Kump.

Tem potom vabimo naše rojake iz St. Catharines in okolice, Beamsville in Hamiltona, da se našega prvega društvenega piknika udeležijo v čim večjem številu.

Članstvo Mladinskega odseka bode prosto vseh dobrot na pikniku kakor naprimer, jestvin, slatkarij in mehkih pijač. Naprošeni so starši, da gotovo pripeljejo svoje otroke na piknik, kjer bo tam prišel tudi slikar, ter ob tej priložnosti bo slikal Mladinski odsek, kateri je v času kampanje zrastle na 65 članov in članice. Želiti je, da bi ne manjkalo niti enega na sliko.

Naprošeni so tudi vsi drugi člani starejšega odseka, da se udeležijo vsi, kjer bomo vzeli slike tudi za starejši odelke.

Na pikniku, seveda tudi za nas bo nekaj okrepčila v vročem dnevu, za kar se bo potrudil za to pripravljeni odbor.

Pripomba: V slučaju slabega vremena se piknik vrši prihodnjo nedeljo dne 11 junija.

Odbor:

Naznanilo članom Odseka Zveze v Torontu

Tem potom se obvešča člani in članice Zveze Kanadskih Slovencev odseka v Torontu, da se udeležijo izvenredne seje v nedeljo dne 28 maja ob 8 uri zvečer v Community Hall 386 Ontario St.

Na dnevnem redu je več važnih vprašanj in medtem volitev delegata za konferenco Združenega Odbora, katera se vrši dne 3 in 4 junija. Vsled tega in vsled drugih vprašanj, katera bodo na dnevnem redu, je važno da prisostvuje tej seji vsak član Zveze.

Izvršni Odbor:

njegov obstoj. Delavski list nam je potreben. S tem smo delavci bolj združeni v unijemskem kakor tudi državnem aparatu proti našim pijavkam.

Na društvenem polju tudi nezaostajemo. V tem letu bomo praznovali 40-letnico našega društva št. 518 S. N. P. J., s koncertnim programom in kazanjem filma naše slovenske zemlje, mest in

LAŽ IMA KRATKE NOGE

Poljska reakcija ozir. begunska vlada, katera je ob vsaki priložnosti izkoristila histerično propagando proti Sovjetski Uniji, ni odnehala od svojega natočevanja po vzorcu svojih kolovodij begunske jugoslovanske vlade s ozir na ljudski odpor v Poljski. Znano je, da je poljska panščina takoj v početku ko se je Rdeča Armada približevala zapadnim mejam pri tem seveda tudi sovjetsko-poljskim mejam, podala blagohotno izjavo češ, da bi podtalno (!) gibanje ne oviralo napredovanju Rdeče Armade, nikakor pa sodelovalo žnjo. Tako je poljska begunska vlada si v javnosti začela ustvarjati pomen kot "predstavništva" poljskega naroda. Sedajna poročila ki se ne samo neujemajo s izjavo begunske poljske vlade, marveč nasprotno izražajo voljo in zavest poljskega naroda, da komaj čaka prihoda Rdeče Armade, da se reši suženjstva in trpljenja.

"Toronto Star" z dne 15 maja je posvetil v uvodniku temu poročilo dokaj pozornosti, medtem ko razlaga o notrajnih zapletljivih begunske vlade z bivšim predsednikom Sikorskim. Namreč slednji si je prizadeval priti do soglasja in sporazuma z Sovjetsko Unijo, dočim je notrajna klika (Bekovščina) delala nepremostljive ovire proti sporazumu in sodelovanju. Kot posledica tega, notranja klika poljske reakcije je zahtevala evakuacijo poljske vojske in Sovjetska Unija je tej drzni v času, ko so nacistične sile prodirale proti Stalingradu. Sovetska Unija je tej drzni zahtevi udovoljila in na ta način je bilo evakuirano okrog 70 tisoč poljske armade v Iran, kjer je pozneje v svojih tamošnjih taboriščih delala občutne preglavice zavezniškimi krogom s ponašanjem in drznimi zahtevami. Namreč celotna armada

POLJSKO PREDSTAVNIŠTVO V MOSKVI

London, 24 maja — Nacionalni Odbor Narodnega Osvobojenja Poljske, je imenoval uradno predstavništvo in katero je prislopo v Moskvo v svrhu pregovora z vodjami sovjetske vlade.

V diplomatičnih krogih se smatra to potezo kot znak, da bo sovjetska vlada priznala Nacionalni Odbor narodnega Osvobojenja Poljske, kot Poljsko narodno vladno. Predstavniki poljskih patriotov v SSSR, med drugim je dejal, da je sovjetska vlada opustila upanje na sporazum s poljskom begunskom vladom v Londonu.

Ambasador Zarubin prispejal v Kanado

Ottawa — Predvečerašnjem je prispejal v Kanado, G. N. Zarubin, Sovjetski Ambasador, kateri nastopi svojo službo v sovjetskem poslanstvu. Ob svojem prihodu je izjavil med drugim prisrčno zahvalo kanadskemu narodu za pomoč, ki jo je zbral in katera je že skoraj v glavnem prispela v Sovjetsku Unijo.

Na vprašanje, kaj misli o drugi fronti, Ambasador Zarubin je odgovoril: "Mi mislimo enako kakor vi." Verjetno je, da je bil dosežen sporazum med voditelji v Teheranu, kateri vključuje tudi sporazum kdaj bo ustanovljena druga fronta, je dodal G. N. Zarubin.

Zarubin je nastopil mesto ambasadorja potem, ko je bil ambasador Feodor Gusev

vasi. Naše društvo podpira vse delavske ustanove in je že nekateri krat prispevalo pomoč delavcem, ko je ta bila potrebna. Zatorej je društveni jubilej ob 40-letnici svojega obstanka tem značilnejši in nadejamo se obilne vdeležbe tako naših Detroitčanov kakor tudi naših sosedov iz Windsorja, Kanada,

Frank Modic

Junaška obramba Sevastopola

Spisal Podadmiral, F. Oktyabrsky

(Prevedel J. Smrke)

Bil je ranjen že drugič, tretji in četrtič. Tema se mu je začela delati pred očmi. Ordinanc je bil prosil da gre na obvezovališče. Ni se udal, ostal je v bojni črti.

"Nisem še mrtev" . . . je odvrnil s hripavim glasom stiskal sprožilno ploščo, da ga so že prsti boleli. "Mi bomo še zmagali" . . .

Poročnik se dvignil na kolmolce, pogledal na svojo moštvo — napredovali so. Zbral je novo moč v sebi. Skočil je po konci, globoko vzdignil svežega morskoga zraka in tako planil naprej v napad.

Planota je bila zavzeta!

Tako se je bojeval Čapajev Polk pri Sevastopolu.

Fašisti so obstali v grozi kadar koli so slišali: "Možje Čapajevoga polka, Ogenj!"

Gorski Orli

L. Ozerov

Ozka steza vodi ob dolini, zviža se v grmovju da se izogne okopom, ter zavije v hribe do prvih straž nemške obrambe. V zgodnjem jutru ko se je poročnik Agafonova oddelek podal na pot, je bila še primeroma svetla. Moštvo je videlo vijuge na stezi, skakali so črez kotanje brez težav. Sedaj pa seveda gosta megla leži okrog in vsaki korak je nevaren.

"Tovariš poveljnik" je rekel Apas, mlad, čvrste postave mornar Agafonova, drži se na desno, tukaj je prepad. Kilmaj je izrekel te besede, že se je spodtaknil ob škčipast kamen, zakrilil po zraku ter padel nazaj. Okrogli kamenčki in suho dračje je zdrselo z šumom in ropotom v globino. Sam mornar pa se je malo opraskal, ter se krčevito držal za neki grm ob poti. Minuto pozneje je prišel Nikolaj Oniščenko v nezgodno. Plezal je po robu skale, splezal na vrh in že začel se spuščati po drugi strani. V tem ga je prevaralo. . . Spodrsnil je. . . Zgubil je ravnotežje ter se je valil Oniščenko po strmini. Na srečo je bila neka kotanja naprej. Zavabil se je v njo kakor v zibelko. Saper Demišenko je z zanimanjem raziskoval jame katere so napravile mine in z neverjetno hitrostjo krčil pot skozi grmvje na kateremu je bila opeta žica ali žične ovire. Megla je primorala da se posluževal dolgih klešč za to delo, katere so bile podobne kuhinjskim burklam. Zbiral je svojo moč oprezno, porival svoje klešče naprej pred njim neprestano potrkaval z njimi na zmiznjeno zemljo, kamenje in korenine. Naenkrat ga je nekaj vrglo na en kup peska. Ko se je zbral in otrsela, je vzkliknil resno: "Niti opazil nisem, žica in živa je!" Ti nemški hudci so spojili jo z električnem tokom.

Pot naprej je bila dokaj ovirana s žicami take vrste. Ampak težave pota so samo služile, da so jim še bolj razpalile že itak vroča srca.

Moštvo je plezalo goreče do kraja kjer so bili zakopani Nemci. Vsak je nosil s sabo avtomatično puško, za pasom pa naboje in v njihovem žepu ročne branate. Gorski Orli!

Fašisti so pripeljali batalijon sveže pehote na planoto. Nemško poveljstvo je nameralo da vrže ta batalijon v boj ob zori. Strelci avtomatičnih pušk so dobili povelje, da se vržejo na Nemce, kakor plaz, razbijati jih nepričakovano od zadaj in ob straneh.

Črez dan so avtomatičarji študirali pot njihovega pohoda, založili se z naboji in ročnimi granatami, ter premišljevali natančno kako se prilagoditi do sovražnika neopaženo in smer od kjer bi bilo najbolj primerno udariti sovražnika. Kakor hitro se bo začelo mračiti, se bodo podali na lov na fašistilno zverino. Čeravno so imeli britke preizkušnje pri Karakibaku, kjer je postavil sovražnik stražo daleč pred svojimi postojankami, izkopal jame in jih pokril s dražjem in imel pse varuhe da so čuvali njihove postojanke, avtomatičarji so jih vseeno nadmudrili.

Plazeč se nad prepadom, tvegajoč da se vsak trenutek vrnejo v globino, kamenito brezdno, so neslišno srečo prišli na vrh.

Ena skupina mož se je nastanila pri ovinku pota vođečega z planote v sosednjo vas. Druga skupina se je plazila doli ne daleč od streljskih jarkov na strmini. Tre tja je bila pripravljena za boj na drugi strani žičnih ovir blizu strojnične postojanke.

Bilo je štiristo Nemcev in samo petindvajset sovjetskih vojakov z avtomatičnimi puškami. Če bi se gledalo na sile, bi izgledalo da bo to podvzetje v naprej propadlo. Ampak petindvajset je raztrgalo in potolklo štiristo. Ko je počil prvi strel blizu streljskih jarkov, so Nemci skočili ven iz zaklonišč. Na potu so bili sprejeti z ploho krogel in ročnih granat. Oni so se obrnili proti Vasi. Ampak ta sama pot se je izkazala da je bila tudi pod navkrižnim ognjem in v paniki so fašisti bežali nazaj v zakope. Kakor slepci so se zaletavali po nepoznanem terenu, sredi živega ognja avtomatičnih pušk in ognjenem krogu eksplozivajočih ročnih granat.

Oddelek avtomatičnih strelcev se je vrnilo k svojemu oddeljenju ob dnevu jutrajnega svita in poveljnik je izjavil:

Povelje je izvrčeno! Okrog stopetdeset častnikov in mož smo uništili. Mi nismo imeli izgub.

Vojaška spretnost in hrabrost, zmožnost in drznost, to je krasna lastnost avtomatičarjev. V kratki dobi je oddelek izbrisal več kot štiristo častnikov in mož, uničil provijantno skladišče v eni vasi in pognal v zrak več postojank za strojnice. Avtomatičarji potujejo za fašistično bojno črto. Oni vedo vsa skrivna pota, morejo povedati do črke pozicijo in število nemških topov ink daj se menjajo straže pri njih.

Je že preko polnočne ure. Udarna skupina N. Oniščenko, Ivan Dolja, Dimitrij Guvjev, Ivan Zaporozec se bližajo postojanki nemške strojne puške. Drugi jim sledijo pripravljeno, da pridejo na pomoč ob prvem znaku. Minuta je prešla . . . dve . . . tri, in nenadoma se skozi vzdigujočo meglo zletela v zrak svetla raketa. Ali je mogoče da Nemci kaj slutijo? Ampak raketa je ugasila in Nemci niso poslali druge za njo. Očividno je bila izpuščena le za "vsak slučaj".

Udarna skupina je nadaljevala plazenje naprej s zadrževanjem dihanja, so avtomatičarji sključeni čakali. Končno je bila pretrgana nočna tišina z eksplozijo štirih Pokazale so avtomatične puške na vseh straneh.

Takoj je nastal grozen dirindaj v nemškem taboru ročnih granat.

(Se nadaljuje prihodnjič)